

Cēsu pilī sāksies ziemeļu torņa atjaunošanas darbi

Šajā nedēļā Cēsu novada pašvaldība noslēgusi līgumu par Cēsu pils ziemeļu torņa jumta atjaunošanas darbiem. Šis ir plašu torņa restaurācijas darbu pirmais posms, kurā tiks atjaunota esošā būve un padarīta pieejama apmeklētājiem. Darbi norit saskaņā ar restaurācijas arhitekta Dr. art. Artūra Lapiņa būvprojektu.

Pirms pieciem gadsimtiem celtais tornis arheoloģiski pētīts 20.gadsimta 60.gados, daļēji restaurēts 80.gadu vidū. Pirms 40 gadiem izbūvētais torņa horizontālais jumts šobrīd ir avārijas stāvoklī un nespēj novērst atmosfēras nokrišņu iekļūšanu mūra konstrukcijās. Caur bojāto jumtu torņa iekšelpās iekļūst nokrišņu ūdens, kas veicina torņa mūru sairšanu un rada atbilstošus apstākļus pastiprinātai sāļu kristalizācijai uz mūra konstrukcijām.

Restaurācijas arhitekta Artūra Lapiņa sagatavotais būvprojekts paredz ne vien torņa jumta platformas atjaunošanu, bet arī mūra konstrukciju konservāciju starpstāvu pārsegumu un kāpņu atjaunošanu. Pēc darbu pabeigšanas tornis būs pieejams publiskai apskatei.

Izvērtējot iespējamus torņa saturiskā papildījuma variantus, kā piemērotākā izraudzīta pils lapidārija izveides iecere. Lapidārijs (latīņu lapidarium) ir kultūrvēsturiski nozīmīgu

akmens elementu ekspozīcija; ziemeļu torņa gadījumā to veidos akmens būvdetaļas, kas iegūtas Cēsu pils arheoloģiskās izpētes darbu laikā. Būvdetaļu kolekcijas apjomīgāko daļu veido Livonijas kara laikā sagraudā rietumu korpusa zonā atrastās arhitektūras detaļas – logu, velvju, kolonnu un citu būvelementu fragmenti. Vērtīgākie paraugi tiks iekļauti ikvienam interesentam pieejamā pils zudušo ēku arhitektūru skaidrojošā ekspozīcijā.

Torņa jumta atjaunošanas darbus finansē Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde un Cēsu novada pašvaldība. Projekts noslēgsies 2024.gadā, savukārt ziemeļu torņa restaurācijas darbu otro kārtu – apakšējo stāvu telpu konservāciju – plānots pabeigt 2025.gadā, kad Cēsis nesīs Latvijas kultūras galvaspilsētas titulu.